

**« Смерть причину завжди знайде» (латинське прислів'я)
.....А лікарі – пояснять.**

«Судова медицина» з історії становлення

**Підготувала Мазур О. П., головна бібліотекарка Наукової
бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова**

**Найстарішим виданням з судової медицини
у фонді Наукової бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова є**

«Наблюдения Доктора В. Чона надъ псевдо-патологическими перемѣнами, происходящими въ трупахъ, въ примѣненіи къ судебной медицинѣ» (Санктпетербург, 1845), взято з журналу «Записки по части врачебныхъ наукъ» та надруковано у типографії Едуарда Праца. Книга містить лекції, прочитані в лікарні Чарінг Кросу та має 2 таблиці.

«Руководство къ Судебной медицинѣ» (Санктпетербург, 1851) д-ра І. Г. Шюрмайера, «по своей современности и прочимъ достоинствамъ, безспорно есть одно изъ важныхъ явленій въ литературѣ этой науки», видання не проілюстровано.

До безперечних бестселерів судової медицини відносять **«Руководство къ патологоанатомической діагностикѣ и вскрытію труповъ»** (1877) д-ра І. Орта, 1-го асистента інституту проф. Вірхова в Берліні та **«Наставленіе къ судебнымъ вскрытіямъ труповъ»** (1878) д-ра Гуго Міттенцвейга для врачей-экспертовъ и судебныхъ слѣдователей, які були надруковані у Харкові.

Наприкінці ХІХ ст. у С.-Петербурзі вийшли друком книги:
«Учебникъ судебной медицины» (1887) проф. Едуарда Гофмана і
«Руководство къ судебной медицинѣ» (1885) д-ра Германна Корнфельда

Книга Е. Гофмана побудована за принципами класичного підручника та містить історію судової медицини, її «Обрядовую», «Вещественную» частини.

Г. Корнфельд зазначає, що «...жалобы на неудовлетворительную оцѣнку положенія медицинскихъ экспертовъ in foro раздаются повсемѣстно и требованіе, чтобы на результаты судебной медицины и на мнѣнія судебныхъ врачей при изданіи законовъ (de lege ferenda) обращалось болѣе вниманія удовлетворяется въ незначительной степени».

«Вѣстникъ клинической и судебной психіатріи и невропатологіи» за редакцією проф. І. П. Мержеєвського (С.-Петербург, 1885) написано на основі «...наблюденій врачей, занимавшихся изслѣдованіемъ и разрѣшеніемъ разныхъ вопросовъ о преступленіи и помѣшательствѣ».

Психіатри, що досліджують злочини і божевілля, дотепер сперечаються у питаннях взаємозв'язку між особистістю злочинця і його діями. Тож спостереження лікарів у тюрмах й лікарнях додало вагому складову до кримінального законодавства. Дисертація директора Полтавської губернської земської психіатричної лікарні А. Мальцева **«Исторія и настоящее состояние прирѣнія душевно-больныхъ въ Полтавской губерніи»** (С.-Петербург, 1902) висвітлює історію психіатрії, «начало прирѣнія въ Кіеве, Переяславлѣ, Полтавлѣ» та стан психіатричної допомоги на Полтавщині періоду 1802–1902 рр.

Представлені книги свідчать про необхідність і важливість глибоких медичних знань для встановлення судово-медичних експертиз